

Brusel 28. dubna 2023
(OR. en)

8675/23

JEUN 77
SOC 278

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Zajištění začlenění mladých lidí do společností EU: zaměření na začlenění mladých Ukrajinců – <i>politická rozprava</i>

Po konzultaci členů Pracovní skupiny pro mládež vypracovalo předsednictví přiložený podkladový dokument, který předkládá jako základ pro politickou rozpravu na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konající se ve dnech 15. a 16. května 2023.

Zajištění začlenění mladých lidí do společností EU:
zaměření na začlenění mladých Ukrajinců

Jednou z tematických priorit devátého cyklu dialogu EU s mládeží je cíl EU v oblasti mládeže č. 3 „Inkluzivní společnosti“. Tento cíl zdůrazňuje několik požadavků na sociální začlenění, jako je uznání skutečnosti, že mladí lidé čelí četným formám diskriminace, rovný přístup mladých lidí k formálnímu a neformálnímu učení, jakož i poskytování informací mladým lidem na okraji společnosti. Cíl č. 3 v oblasti mládeže rovněž zdůrazňuje, že je třeba poskytnout více prostorů, příležitostí a zdrojů s cílem posílit začlenění mladých lidí, podpořit dialog a sociální soudržnost a zároveň bojovat proti diskriminaci a segregaci. Tři základní pilíře strategie EU pro mládež – *zapojovat, posilovat a propojovat* – jsou zásadními oblastmi zájmu, na něž se soustředí úsilí o umožnění a zajištění začlenění všech mladých lidí do společnosti.

Mladí lidé v současné době nemají v evropských společnostech rovné příležitosti. Podle údajů Eurostatu byla v roce 2021 čtvrtina (25,3 %) mladých lidí v EU ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením. V případě všech věkových kategorií byl tento podíl nižší: o něco více než jedna pětina (21,7 %)¹. Mladí lidé, kteří se nacházejí v obtížné ekonomické situaci, ať už sami, nebo společně se svými rodiči, jsou pesimističtější, pokud jde o jejich schopnost docílit pozitivních změn ve většině oblastí života. Nedostatečné začlenění oslabuje pocit sounáležitosti a rovněž snižuje důvěru v instituce. Odpovědností tvůrců politik je vytvářet bezpečné prostředí pro účast mladých lidí ze všech částí společnosti, a zejména pro mladé lidi s omezenými příležitostmi. Faktory, které se mohou prolínat a bránit sociálnímu začlenění, jsou i problémy v oblasti duševního zdraví a osamělost. Tyto problémy ještě prohloubila pandemie COVID-19, která měla a má i nadále obrovský dopad na mladé Evropany. Během pandemie se ještě více zvýraznil nerovný přístup mladých lidí s omezenými příležitostmi k lidským a sociálním právům, jako například přístup ke vzdělávání a zdravotní péči.

¹ *Young people in Europe – a statistical summary* (Mladí lidé v Evropě – statistický přehled) – vydání 2022

V současnosti je navíc v důsledku válečné agrese Ruska vůči Ukrajině na území EU dočasně vysídleno mnoho mladých Ukrajinců, kteří žijí v nejistotě ohledně své budoucnosti. Ukrajínští občané trpí následky rozsáhlé války, traumatu a vysídlení v rozsahu a rychlosti, jaké nepamatujeme od konce druhé světové války. Dočasné ochrany v Evropské unii požívají téměř 4 miliony osob z Ukrajiny, z nichž mnohé jsou děti a mladí lidé. Prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se aktivuje směrnice o dočasné ochraně, přiznává mladým lidem kromě dalších práv i právo na přístup k zaměstnání, ubytování, sociálnímu zabezpečení a zdravotní péči. Uvedená směrnice navíc přiznává osobám mladším 18 let právo na vzdělání.

Na podporu ukrajinských občanů prchajících z důvodu totální invaze Ruska jsou prostřednictvím programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity rovněž uvolňovány finanční prostředky EU. Pracovní program Evropského sboru solidarity na rok 2023 zahrnuje pomoc osobám prchajícím před ozbrojenými konflikty a dalším obětím přírodních nebo člověkem způsobených katastrof jako novou tematickou prioritu centralizované akce „Dobrovolnické týmy ve vysoce prioritních oblastech“ v rámci uvedeného programu. Evropský portál pro mládež rovněž poskytuje praktické informace o právech a možnostech podpory mladých lidí přicházejících z Ukrajiny.

Přestože je v EU pro lidi prchající před válkou podnikána celá řada kroků, tisíce mladých lidí z Ukrajiny se ocitly v situaci, kdy musí v nové zemi začínat od nuly. Pro mnohé z nich je to výzva, s níž si musí poradit bez pomoci rodiny či přátel. Je naléhavě nutné tyto mladé lidi podporovat prostřednictvím přístupu ke vzdělávání a zaměstnání, jakož i k volnočasovým aktivitám a podpořit u nich pocit sounáležitosti.

EU musí zajistit, aby mladí lidé měli přístup ke svým právům v souladu s mezinárodními prohlášeními a úmluvami. Všichni mladí Evropané by měli mít dobré životní podmínky, vyhlídky na zaměstnání a schopnost utvářet svou budoucnost. Tato schopnost zahrnuje i možnost ovlivňovat tvorbu politik a vývoj společnosti. Abychom mohli formulovat co nejlepší politiky, musíme mít na paměti, že skupina, kterou definujeme jako „mládež“, se vyznačuje mnoha identitami. Různé skupiny mladých lidí mají různé schopnosti, potřeby, názory, zdroje a zájmy. Existují proto rozmanité výzvy a příležitosti, kterým je třeba čelit a které je třeba zvážit. Při řešení těchto otázek je tudíž nezbytné zaujmout komplexní přístup a rozvíjet inkluzivní a participativní opatření. Sociálně-ekonomické a demokratické vyloučení, které spolu vzájemně souvisejí, jsou důsledky, které si Evropa nemůže dovolit akceptovat. Chceme-li vytvořit Evropu pro všechny mladé lidi, je třeba zohlednit všechny výše uvedené aspekty. Začlenění posiluje důvěru.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se ministři vyzývají, aby se vyjádřili k těmto otázkám (příspěvky jsou omezeny na nejvýše tři minuty):

1. Když hovoříme o začleňování všech mladých lidí v celé EU, musíme mít na paměti, že se jedná o různorodou skupinu. Jak bychom měli tuto skutečnost zohledňovat při tvorbě politik pro všechny mladé lidi v našich členských státech a na evropské úrovni?
2. Jaké jsou příklady dobré praxe ve vaší zemi, pokud jde o posílení začlenění mladých lidí s omezenými příležitostmi do společnosti a jejich zapojení do rozhodovacího procesu na místní, regionální a celostátní úrovni?
3. Jaké jsou příklady dobré praxe ve vaší zemi, pokud jde o zajištění sociálního začlenění dočasně vysídlených mladých lidí z Ukrajiny?